Ն. 4782 — 1881 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 4 ՀԱՐԵԼՆՊԻՀ — 22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 16 ՀԱՐԵԼՆՊԻՀ — Ն. 4782

ԳԻՆԱԹԼԱՐ

Իսթանպոլ իչին սէնէլիկ մէճիտ 10
Ալթը այ » 5
Իւչ » » 3

Թաշրալար իչին մէճիտիյէ 10
Ալթը այ » 5
Բոսքա իւէրէքի պէրզէ այիտ տէրս

ԻԼԱՆԼԱՐ

Գիրինճի տէֆա իչին սաթըրը 3 ղ.
Իքինճի » » » 2 ղ.
Իւչիւնճի » » » 1 ղ.

30 ՓԱՐԱ.

Պանծալի Էջմիածին

ՄԻԻՆՕՏԻ ԷՐՃԻԵՍԱ

Իլան սրբասէր գօնսիլիսան իլանաք ու իխթարաքըն սաթըրը 5 ղ.
Մէքթուպլար Կ. Պ. Փանոսեան խամինէ եազըլըր
Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնիշէնպիհ-պազարընտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

30 ՓԱՐԱ.

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԿԱՅԱՐՈՒԹԻՒՆԸ — ՀԱՅՐԱՊԵՏ Ս. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԿԱՅԱՐՈՒԹԻՒՆԸ — ՀԱՅՐԱՊԵՏ Ս. ԱՍԼԱՆԵԱՆ

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Ալթինա, 14 Նոյ.

Եունան ասքէրի պու կիւն էօյլէնին վէ ասն ալթընճը վէ գըսմ օլան Կոլօսա տախիլ օլտուլար։

Ասաքիրը Օսմանիյէ տիւն կիճէ օրատան չըգմըշ տըր։

Բարիս, 14 Նոյ.

Միւսիւ կամպէթթա պու կիւն, բէխը ճիւմհուրէ հէյլէթի վիւքելայի ճէտիտէնին սուրէթի թէչքիլինի չու սիւրէթլէ պէեան իլլէմիշ տիր։

Միւսիւ կամպէթթա բէխը վիւքելա վէ խարիճիյէ նազիրը.

» Սբիւպէր խարիճիյէ միւսթէշարը
» Պէրթ մէարիֆ նազիրը
Ժէնէրալ Գոմբընոն հարպիյէ նազիրը
Միւսիւ Ալէն Թարժ մալիյէ նազիրը
» Վալտէք Ռուսօ տախիլիյէ նազիրը
» Բէնիալ Նաֆիա նազիրը
» Քոչբրի Բոսթա վէ թէլէկրաֆ նազիրը
» Բավիէ միւսթաամիրաթ վէ պահրիյէյի ատիյէ նազիրը
» Քազօ ատլիյէ նազիրը
» Կուժար պահրիյէ նազիրը
» Բրիւսթ սէնաիի նէֆիսիյէ նազիրը
» Տրվէս զրաաթ նազիրը

Էկեր պու բուսուլա, բէխը ճիւմհուր թարաֆընտան գապուլ օլունմաճագ օլուր իսկ, եարընը բէսմի զաղէթա իլէ նէշր օլունմաճագ տըր։

Բարիս 14 Նոյ.

Բէխը ճիւմհուր, միւսիւ Կամպէթթա թարաֆընտան թէչքիլի թէբլիճ օլունան հէյլէթի վիւքելայը գապուլ իլլէմիշտիր։

ՄԻԻԹԷՆԵՎԻՃԷ

Եուրայը տէվլէթ թանզիմաթ տայիրէսի բէյլիսի սանիսի Մահմուտ պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրինէ, բիւթպէյի սամիյը վէզարէթ թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

Սուրիա վէ Գասատու շէրիֆտէն մատատա, մէմալիքի Շահանէնին տայիր ճիհէթինտէ Մուսէվիլէրին թէպահիէթի Օսմանիյէյի գապուլ իթմէք չարթը յլա, իգամէթ իթմէկէ մէկզուն օլտուգլարընտա տայիր, բաղար իրթէսի աղչամրը Պապը Ալի թարաֆընտան, Բէթթէսպուրկ վէ Պէրլին վէ Գուգրէշ սէֆարէթի Սէնիյէլէրինէ պիր թէրկրաֆնամէ գէչիրէ օլտուղունու Ֆար ալ Պոֆոր եազըեօր։

Վօլգան վաբօրունտա տինամիթ պուլունմաճաղը թէհադուգ իլլէտիկինտէն, 21 կիւն թէվգիֆինտէն սոլտեր, սահիպի թարաֆընտան իբի պին լիրա թաղմնամի թալեպ օլունտուղու Լէվանթ Հէրալտատա կէօրիլմիշ տիր։

Լօրտ Տըֆրին իլէ Մ. Պուրք կէչէն ճիւմա իրթէսի կիւնիւ էրմէնի-Դամօյիկ Բաթրիգի Ազարեան էֆէնտիյէ վիզիթա վերմիշլէր տիր։

Ազարեան էֆէնտի բազար իրթէսի կիւնիւ Ֆէնէրբ կիտիպ, Բում բաթրիգի էֆէնտի իլէ ուզուն ուզաբաբա կէօրիւշմիշ տիր։

Եունանիստանա թէրք վէ իլհապ օլունան արաղինին գրամը պուլունան մահէլլէրին թէսլիմի պիրա մուխտիֆէթ տիւն իճրա օլունմուշ վէ արթըգ հուտուտա Եունանիյէ մասէլէսի խիթամ պուլմուշ տուր։ Պինանէն ալէյհ հէնուզ թէսվիյէ օլունաճագ Քրիթիրի վէ Զարքօս գալմըշ իսկ տէ, պունունտա դարիպէն թէսլիմ օլունաճաղը մէմուլ պուլունմուշ տուր։

Վօլքան վաբօրու մահուտու Պահրը Սիյահա միւթէվէճճիհէն Խալիճ Տէրսաատէթտէն ալիմէթ իլլէմիշ։

Մըսրրան Տէրսաատէթ կէլէճէք բաշա, Սաֆվէթ վէ Թալաթ բաշալար օրմանեբպ, Ծապիթ բաշա օրտուղունու, վէ միւշարիէ,յէնին եարընը Բուսիա բոսֆոր վաբօրույա միւվասէլէթ իտէճէկինի Վագրթատա օդուտուգ։

—

Թարապուլուսու Ղարպ վալիսինէ Թայեին պույրուլան Ահմէտ Բասիմ բաշա հաղրէթլէրի, տիւնքի կիւն մահէլլի մէէմուրիյէթլէրինէ ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

—

Պէլկրատ սէֆարէթի Սէնիյէլէսի իքինճի քեաթիպի օլուպ, պիր միւտէթտէն պէրու Տէրիսաատէթտէ պուլունան Մարգարեան էֆէնտի, տիւնքի կիւն մահէլլի մէէմուրիյէթինէ կիրմիշ տիր։

—

Քէմալը թէէսիֆլէ խապէր ալընտըղընա նէզարէն, Օտէսատան Պրէմէ սէյեահաթ իտէն Քալիօբ նամ Ինկիլեզ վաբօրու, հոկտ. 27 տէ Սպանիատա վաղի Քօրրէպէտօ նամ մահէլլէ դարիպ զարդ օլմուշ տուր։ Մէգբիւր վաբօրտա պուլունանլարտան եարընեզ Ժան Քարբիւլիի նամ քիմէնէ գուրթուլմուշ վէ մապագիսի աէնիպտէ պօղուլմուշլար տըր։ Մէգբիւր վաբօրտա, միլլէթիմիզէն տախի պիր թաղըմ եօլճուլար պուլունուպ, Աւետարերաէ օգունտուղունա կէօրէ, չու սթիտէքի զէվթատան իպարէթ իմիշ։

Գալաթա դուէսի գուրպինտէ քիմատպճըլըգ իտէն Ասատուրեան, Տօքթ. Իսկէան, զէվճէսի վէ չօճուղու իլէ, Տօքթ. Տատբրեանընն օղլու Արատշէս վէ Տիարպէքիրլի պիր տէլիգանը։ Եարընեզ Ասատուրեանընն գուրթարմասընա տայիր իւմիտվար բմբզ։ Հէման ճէնազը հազգ չու գազազէտէլէրին գալպինէ թէսէլլիյէթ պախշ էյլէսին։

—

Բուսիա տէվլէթի Աթինա սէֆիրի Մ. Շիշթէն, էվվէլքի կիւն մաճէլի մէէմուրիեթինէ ատամէթն Հօճա-պէյ բոսթասըյա Իսթանպոլա կէլմիշ տիր։

—

Բէսսամբ շէհրէթ իթթիսամ Այվազովսքինին հոկտ. 30տա Իզմիրէ վասըլ օլուպ, տամատը Մ. Լաթրինին խանէսինէ նազիլ օլմուշ օլտուղու վէ տրթը կիւն իգամէթտէն սոնրա, Աթինաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իլլէմիշ լտուկի օրատան եաղըլըեօր։

—

Գայսէրի շէհրի մէրքէզ օլմագ իւզէրէ, ճիվարընտա Թավլուսուն, Կէրմիր, Թալաս, Ճըրլովուգ վէ տահա սայիր չօղ գուրա վարարը քի, պունլարըն պէհէրի պիր գաչար պին խանէյի Շամիլ վէ խայը արագիյի միւհթէվի տիր։ Նէ՛ չարէ քի էյտամ սայֆիյէտէ (եաղ) սուեան դրլէթի պունճա զուրայը մամուրէյի մահտալաթատան խթիֆատէսիզ պրրագմաղա, ատէթա ֆագը ու զարուրէթ կիւնտէն կիւնէ պիր նիսպէթի միւթէզայիտէ իւզէրէ արթմագտա տրը։ Նէֆսի Գայսէրլիյէ 12 սաաթ մէսաֆէսինտէ պուլունտուղու բիվաեթի իտիյէն Զամանթը բրմաղընա գանալ քիշտրը, սու կէթիրիլմէսի պիր չօղ զէման տրը, թատավվուր իտիրմէքտէ իսկ տէ, հէնուզ գուվվէտէն ֆիրլէ չբգարբըմատըղընա թէէսսիֆ իտիլիր։ Մալիսմ տիր քի Գայսէրի պէլէտիեէ սանճաղընընն երկրրմի պին լիրայը միւթէճավուզ պուլունան սերվէթի օլտուղու սուրէթի մէվսուգէտէ բիվաեթի իտիրմէքտէ տիր։ Զամանէն պէլէտիեէլէրին թէշքիլի պու կիպի իմարը միլք գազիյէսինէ միւպթէնի տիր։

Գայսէրի պէլէտիյէ բիեաեթինէ ատտըգայը պէնեակեանը հաղրէթի Շէհրիեարլատէն թայեին գելընան Մէհէմմէտ Ալի էֆէնտինին պաշլըճա մէէմուրիյէթի, մէզքուր ըրմաղընը լաղմ կէլէն մահէլլերէ իճրատը խուսուսունու տախի խապէր ալաբգ։ Իմիտարը, պու խուսուսատա հիւքիմէթի մահէլլիյէճէ լազմ կէլէն մուավենաթ վէ հիմմատատա սարֆը մէսալի իտէրլէր։

Թէէմինաթը ամիյէեէ վասէթայը միւսիմագիլէ օլան պու կիպի պիր ամէլիեաթա, 20–30 պին լիրա սարֆ իտիլմէսի հիչ հիւքմունտէ դալաճաղընան, պու պապատ Գայսէրի պէլէտիյէսինին նազարը տիդգ տիր էճլայ օլունուր։

—

Կիրիտատէն եազարգլարընա նէզարէն, քիւլիյէթլի գալպ մէճիսիյէ վէ պէշ լիրալըգլար թէտավիւլէ չբգարբըմբզ տըր։

Մէգբիւր գալպ ապճէլէրին նէֆսի ճէզիրէտէ իսմալ օլունմասընան գօրգուլուեօր։ Դալգաղանլար սբգբա արանմագտա տրբրար։

(Իսթանպոլ)

—

Էրմէնի մաթպաաճըլարընան Քիրիշճեան, կէչէն հաֆթա Զապթիյէ նէզարէթի թարաֆընտան ճէլպ օլունարագ, 15 սէնէ էվվէլ թապ ու նէշր իթմիյի պիր Երզրան իչին իսթինթաղ օլունտուղու, մաէթթէսճճիւպ իչիտիլմիշ տիր։

(Քիզ.)

ԷՆԳԱՐԷ ՔԷՉԻԼԷՐԻ

Վագրթատա Իսթանպոլտան գարղէն տերճ օլունան պէնճի տթի շայեանը տիդգաթ պուլունտուղունտան այնէն տերճ իտէրիզ։

Էնգարէ ղազէթասը, եէտի սէնէ էվվէլքի միգտարլարընա նիսպէթլէ, էնգարէ քէչիլէրինին իբի եիւզ սէքսէն պին բէս գատար ազալմըշ օլտուղունու վէ պունլարըն թէնադուսու Իւմիտ պուրնունտա տախի Ինկիլիզլէրին էնգարէ քէչիսի եէթիշտիրմիշլէր, Լօնտրատա սէնէվի եիկիրմի պին պալեա թիֆթիք կէոնտէրմէյէրինտէն իլլերի կէլտիկինի պէեան իթթիքտէն սոնրա, Ինկիլիզլէրին պու պապատ բէղապէթլէրինի մէնն իյլէմէք իւզրէ, պիր գաչ սէնէտէ պիր քէրրէ բիճլէշմիշ քէչիլէրի թէճատա իչին, էնգարէտէն քէչի միպաեա իթմէմէլէրինի թավսիեէ իթթիկինտէն, Իսթանպոլ ղազէթասը տիեօր քի, էնգարէտէն քէչի ինրաճը մէն տախի օլունտա, Ինկիլիզլէրին բէղապէթինի մէնն իյլէմէք զէմանը կէչմիշ տիր։

Զիրա, վագթիյլէ մէնն իթմէք լազմ կէլտիյի հալտէ, Ինկիլիզլէր էլհալէթի հէղիհի Իւմիտ պուրնունթարաֆլարընտա քիւլիյէթլի քէչի եէթիշտիրմիշլէր, վէ եէնիտէն միպտեա իթմէմէլէրի, քէչիլէրին բիճէմէլէրինի մէնն իչին օլմայը, թիֆթիք քէչիլէրինի պիր դամ տատա թէքսիր իչին տիր։ Իւմիտ պուրնունտա տէմիր եօլար պուլունտուղունտան, էմմանընն մէտարիֆի նազիյէսի գըյեեեէ պէշ բարա խսանընտա Ն. 18տէ պուլունան օտամատավէթլէ, ագճէլէրինի ալմաղը բիճա վէ պիթիրն մուշթերիլէրիմէ պէօյլէ պիր խսայրը պախթա օղրամաբարընը թէմէնի իտէրիմ։

4/16 Նոյեմ. 1881 Ժ. Մանէրը։
Իսթանպոլ

ԻԽԹԱՐ

Տօգքօր Ստեփան էֆէնտի Դաւիթեան, Իսթանպոլտա, Գալբագճրլար պաշը գաբուտու խարիճինտէ վագը բուղաչաճը ֆուրունտուգարշըրընտա պուլունան 13 նիւմէրօ իլէ միւրագգամ խանէտէ իգամէթ իթմէքտէ, վէ հէր կիւն էօյլէեէ գատար, եա խանէսինտէ, վէ եախօտ մէզքիւր խանէեէ եազըն օլան թրամվայ ճատատէսինտէ քեաճին Մահմուտիյէ վէ Սուլթանիյէ էճզախանէլէրինտէ պուլունաճաղը կիպի, էօյլէտէն սոնրա տախի, Եէնի ճամիի շէրիֆի հավլուսունտա սատթըն գարշըրընտա վագը Ալլահվէրտիեան էճզախանէսինտէ, վէ պիւյիւք կիւմրիւկիւն գարշըրընտա Իսպէյէրեան էճզախանէսիյլէ, Ադէքրայ ճատատէսինտէ Շադարճեան էճզախանէսինտէ պուլունմագտա տրը։

ՏՕԳԹՕՐ Գ. Ս. ՏՕՊՐԱՇԵԱՆ

Միւսիլէյհ Տօգթօր՝ սինին շէպապէթինի Լօնտրանընն թրպիյէ տարիւլ ֆիւնունը,յլա խասթախանէսինտէ իմտար իտուպ, քէմալի իզզ ու շէրէֆլէ թէպապէթ, ճերահլըգ վէ լավութալըգ տիրլօմալարընը ալտրգտան վէ Լօնտրատա տիկէր իբի խասթախանէտէ տէ հէքիմլիք իթթիքտէն սոնրա, շիմտի Իսթանպոլա ավտէթ իթմիշ տիր։

Միւսիլէյհ Տօգթօր Տօպրաշեան, Իսթանպոլտա Կէտիկ բաշատա Մէրտիվէնլի նամ Բում քիլիսէսինին եօգարքի սրբասընտա, Զատրըճը Ահմէտ նամ սոգագտա 12 նիւմէրօլու խանէտէ իգամէթ իթմիկինի, վէ հէր կիւն էօյլէնէ գատար օրատա պուլունարագ, քէնտույէ միւրաճաաթ իտէն խասթէկեանը թէտավի իլլէտիկինի միւթէպէր էհալիյէ իլան իտէր։

Քէզալիք թապիպի միւսիլէյհ, հէր բաղար իրթէսի կիւնլերի էօյլէնտէն պիր սաաթ սոնրա, խանէի մէզքիւրէ կիտէն ֆագիր խասթէկեանը մէճճանէն թէտավի իտէճէկինի տախի իյան էյլեր։

Էօտէմիշէն, մէքթէպլերի իչին պիր միւալիմ իլանընը զաղէթամըզտա տերճ իթթիրէն զաթլարա խապէր վերիրիզ քի, պու թարիգ իլէ քիմսէյի օրաեա կէօնտերէմէճէճկիմիզէն, Բաթրիգխանէեէ եազարագ, էկեր Կրթական խորհուրդ մարիֆէթիյլէ իսթէրլեր իսկ, միւրաալարը հասըլ օլապիլիր։

Թուճտան Գըզլարը կիւնճիւ ճիւզիւ չբգմըշ տըր։

ՖԱՑԻՏԷԼԻ՝ ՊԻՐ ՇԷՑ

Համպուրկտա պուլունան միւսիւ Սամուէլ Հէքէրին իգպալա տայիր օլուպ, վէ պու նիւսխէ միզտէ տերճ իտիլէն իլանը, զայէթլէ միֆիտ պիր չէյ տիր։ Պու մաղազա, կէրէք պուրատա վէ կէրէք թաշրալարտա գանընրմըշ օլան նիւմէրօլարը պէտէլլէրինի, հէմ բէք չաբուզ սուրէթտէ, վէ հէմտէ քէմալի տիդգաթ վէ էսրար սագլաեարագ էտա իլլէմէքտէ օլտուղունան, զաղէթամըզը գրաաթա բաղպէթ իտէն զաթլարը, պու կիւնքի տերճ օլունան իլանա նազար պուեուրմալարընը, բէճա իտէրիզ։

Շունու տախի իլավէթէն պէեան իտէրիզ քի, մէզքիւր իլանը էքրամկեէլէրի էվվէլսէրինտէ, 1 բագամբյա պաշլաեան բագամար, էօնէբինտէ էյար օլունան էքրամլարը, գաչ պիլէթ գանանաճաղընը պիլտիրմէքտէ տիրլեր։

ԻՔԲԱՄԻՑԵԷ
1881. Նոյեմ. 4, չարշէնպիհ
Ն՝. 4785

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԴԱՑՍԷՐԻՑԷ ՎԷ ԴԱՑՍԷՐԻՑԷԼԻԼԷՐ

Պալըգճըգան էֆէնտինին, կէչէնլէրտե բէյ տէր բէյ Մանղումէտե նէչը օլունուպ, Գայսէրիյէնին ահվալը միլիյէսինտէն պահս իտէն կիւզէլ պիր պէնտի, օգուեանլարըմըզըն ֆիքրինտէն չըգմամըշ օլմալը տըր, էֆէնտիի միւմայիլէյհ, իսլահընա էշէտտի լիւզում օլտուղու հալտե, հէման պիւթիւն պիւթիւնէ ունուտուլմուշ օլան վաթանըմըզ Գայսէրիյէնին իտարէի բուհանիյեսինին վէ ումուրը միլիյէսինին հալը հաղբրընը պէօյլեճէ մէյտանա չըգարըպ, պու մէսէլէնի պիր մէսէլէյի եէվմիյէ սըրասընա կէչիրմիշ օլտուգլարը իշին, Գայսէրիյէնին իսթիդալը նամընա օլարագ, քէնտիլէրէ, ահիզանէ թագտիմի թէշէքքիւր իտէրիզ։

Պիզ պուրահընգտա, նէ Գայսէրիյէ առաջնորդու Եղիա սրբրաղանը լիւզումու թէպտիլինտէն, վէ նէ՛տե վաթանըմըզ մէքթէպլէրինին հալը էսէֆիշթիմալընտան պահս իտէճէկիզ, մէսէլէնին պու ճիհէթլէրի Պալըգճըեան էֆէնտի թարաֆընտան սէրահէթէն լյզահ, վէ բէք չօգ տէլաիլ իլէ իսպաթ օլունմուշ իտուկինտէն, պու խուսուսընը իւզէրինէ պահս իթմէկէ լիւզում կէօրմէեօրուզ, պիզիմ նիյէթիմիզ պու մէսէլէ իւզէրինէ պաշգա պիր նօգթաի նազար իլէ պաղը թաֆսիլաթա կիրիշմէք տիր։

Գայսէրիյեէ, քէնտի ճօղրաֆիա-ճա մէվգէսը բէք միւսայիտ օլմատըզը հալտե, պու կիւն Թիւրքիայի Ասիատա Պրուսա, Ատանա, Էրզուրում կիպի պիր գաչ ճէսիմ վէ մէվգէլարը սայէսինտե թիճարէթտե թէրագդը իթմիշ օլան շէհիրլէր կէչիլսիքտե, քէնտի թիճարէթի իլէ հէման պիրինճի մէվզեբը թութմագտա, վէ էթրաֆընտա պուլունան տիկէր շէհիրլէրտե, պունլարընը էսէրի պիլէ կէօրիւմէտիկի հալտե, Գայսէրիյեէտե պու կիւն նիչէ խալը, քիլիմ, ալաճա, գուշագ վէ սայիրե տէսթիկեահլարը պուլունտուղունա, վէ հաթթա պիր քիպրիթ ֆապրիգասը տա մէվճուտ օլտուղունա տիգգաթ օլունուր իսէ, շէհրի մէգքիւրուն, Անատօլունուն Լիօնու օլաճաղընա ինանմամըզ լազըմ կէլիր, պունուն իշին, Գայսէրիյէտե ուլում ու ֆիւնուն վէ սէնաեինին թէտրիս վէ թէվսիի տէ պիրտէն զիեատե նօգթայի նազարլար իլէ, վէ տէյիլ եալընըզ վէթանտաշլարըմըզ, հաթթա պիւթիւն միլլէթիմիզճէ էհէմմիյէթի վար տըր։

Գայսէրիյէլիլէր պու կիւն կէրէք Իսթանպոլտա վէ կէրէք թաշրաարտա, տիկէր շէհիրլէր էհալիլէրինէ նիսպէթէն, թէրպիյէ, մէտէնիյէէթ, վէ թիճարէթ նօգթաի նազարլարը իլա, պիրինճի մէվգէի թութմագտա տըրլար տէր իսէք, միւպալաղա իթմիշ օլմաեզ զանընտաեզ։ Պու կիւն, Իսթանպոլտա պուլունան միլլէթիմիզ թիճարէթ էվլէրինին էն միւթէպէրլէրի միեանընտա, նիչէ Գայսէրիյէլի իսմլէրի պուլունտուղու կիպի, մէճլիսի միլիեէմիզ, վէ գահթէչէեան իանէ գօմիթէսի, վէ Իսթանպոլ թաղական խորհուրդլարընին պիւիւք դէսմը նուֆուսլու ազալարը պէյնինէ տէ եինէ պիր չօգ Գայսէրիեէլիլէր կէօրիւմէքտէ, վէ Մարսիլիա իլէ Մանչէսթըրտա տա Գայսէրիյէլիլէրին իթիպարը թիճարէթ էվլէրի պուլունմագտա տըր։ Գայսէրիյէլիլէրին իտարէի միլիեէմիզտէ պէօյլե միւհիմ մահէլլէր թութմալարը էլպէթթէ քէնտիլէրին իշկիւզարըզ, սատագաթ, վէ տէֆաթէն մատատէթէն վէ մանէն իպրազ իթմիշ օլտուգլարը ալիճէնապլըզլարընա աշիքեար սուրէթտե կէօրիւլէն պիրէր նիշանէլէր տիրլեր։

Լաքին, կէրէք թիճարէթ, վէ կէրէք իտարէի միլիյէմիզտե պու գատար թարագդը իթմիշ օլան Գայսէրիյէլիլէրին, — տիկէր պիր խուսուստա օլա եինէ սէպաթ վէ պիճէնապլըգլարընը կէօսթէրիր—պիր գապահաթ տէյիլ, պէլքի վաթանըմզտա ուլում ու ֆիւնունուն մըգտարը քիֆաեէտե եաեըլմամըզ օլտուղունու անսըրը պիր գուսուրլարը վար իսէ, օ տա, ասբրլարտան պէրու վաթանըմզտա տէվամ իթմէքտե օլուպ, շիմտի քէօքիւ սէօնմուշ իսէ տե, գբվըլճըմըրը հալէա պագի պուլունան, վէ թարաֆէյնլէք թապիր օլունան պիր նէվ իլէթ տիր քի, վէթանտաշլարըմըզը շիմտիքինին իքի գաթը թէրագդը իթմէմիշ օլմալարընա, պէլքի պուսէպէպ օլմուշտուր։ Պիր էֆքեար, վէ պիր մէպտե իւզէրինէ թարաֆէյն թէշէքքիւլ իտիպ, հէր վագըթ օ տաիրէնին տախիլինտե դալը իսէ, հալիյլէ պունուն բէք չօգ ֆայիտէլէրի կէօրիւլէպիր, ֆագաթ պէլքի մէպատի վէ էֆքեարտան պաշլամըշ օլա պիլէ, սօնրա շախսիեէթտե նէթիճէ գէլմըշ, վէ հաթթա ախալը ինթիգամ իշին, տէֆաթէն մէքթէպլէրին գաբանմասընա, վանքլարըն խարապիյէթինէ, վէ լիեագաթը հօճալարընա մէհմուրիյեէթլէրինատն ազլէրիյէ, եէրլէրինէ էհլիեէթսիզլէրին կէչմէսինէ սէպէպ օլմուշ օլան Գայսէրիյէմիզ թարաֆէ յնլիկինին մուզիրը պիր շէյ օլտուղունու, քիմսէ ինքեար իտէմէզ։ Հէր նէ գատար պու մուզիրը շէյ, ֆիքիրլէրին ուեանմասընա իայլիճէ միւնտէֆի օլմուշ իսէ տե, շիմտի տե հիւքմ իթմէքտե օլան գայտսըզլըգ, օնտան էյի պիր շէյ տէյիլտիր։

Կէրէք Գայսէրիյէտե վէ կէրէք Իսթանպոլտա պուլունան վաթանտաշլարըմըզը ուլում ու ֆիւնունուն լիւզումունու բէք էյի անլամըշ օլտուգլարընա, վէ պունուն իշին հէր նէվ ֆէտտաքեարլըղտա տա հաղբը պուլունտուգլարընա հիչ շիւբհէսիզ եօգ իսէ տե, պունուն իշին շիմտիեէ գատար, հէր նասըլ իսէ, թէմէլի պիր թէշէպպիւստա տա պուլունուլմամըշ օլտուղունու քէմալի թէէսսիֆ իլէ կէօրիւեօրուզ։

Իմտի, պիզ իշլէրինտե էն ահիզի պուլունտուղումուզ հալտե, հիւրմէթլու վաթանտաշլարըմըզա, մերքեզի Իսթանպոլ օլարագ, Գայսէրիյէ վէ ճիվարընտա ուլում ու ֆիւնունուն վէ սէնաինին թէվսիի իշին պիւեիւք պիր ուխուվվէթին թէշքիլինի, վէ պու ուխուվվէթին, հէր Գայսէրիյէլի պուլունան մահէլլէրտե շիւպհէլէրի օլմասընը, վէ ուլում վաթանտաշլարըմըզին պունա ազա եաղբլարագ, իպրազը համիյեէթ իթմէլէրինի, ահիզանէ թէքլիֆ ետերիզ։ Պէօյլե պիր ուխուվվէթ թէշքիլինտե, վէ իւմիտ իթտիկիմիզ համիյեէթ իպրազ օլունտուգտա, մէգքիւր շիրքէթին էն ազը իւչպին աղաոը պուլունաճաղը, վէ օնար, երիկիրմիշեր հիսսե եազբլանլար իլէ, աչգտան վիրիլէն լեանէլէրի հիսապտ գօյմաեարագ, պունլար այտա 5եր ղուրուշ վէրսէլեր, 15,000 ղուրուշ, եանիեա 150 ատէտ լիրայի օսմանի հուսուլէ կէլէճէկի պէտիհի տիր։ Պու բարանքն իսէ երիզտե օնու, եանի այտա 15 լիրասը իհթիեաթէն սագլանըլսա, վէ պագը գալան 135 լիրա իլէ վաթանըմզգտա վէ էթրաֆընտա, եանլարընտա ուֆագ սէնաի տէսթիկեահխանէլէրի տէ (աթելիէ) պուլունան պիր գաչ մէքթէպգայրելապիլիր քի, էկեր պու մէպլաղըն իւզէրինէ չիմտի, կէրէք տախիլի Գայսէրիյէտե վէ կէրէք քէօյլերտե սայքի պօշա խարճանան բարալար տա զամմ օլունուր, վէ սէնաախանէլերտէն հուսուլէ կէլէճէք քեարլար տա հիսապա ալընըր իսէ, Գայսէրիյէմիզճէ պիւեիւք պիր թէպտիսիլ հուսուլէ կէլէճէկի անլաշըրը։

Նասըլ քի կէօրիւմէքտե տիր, պիզ պու հիսապը հէր հալտե իհթիեաթա բիաեէթէն, իշի ուֆագտան թութարագ եաբմըշըզ տըր, եօգսա կէրէք տզալարընը սաեբընը, կէրէք եաղընըլան հիսսէլերին տահա զիեատե օլաճաղընա հիչ շիւբհէսիզ եօգտուր։

Սէօյլետիկիմիզ տէրսխանէլերին աչըլտըզընտա իսէ, Գայսէրիյէմիզտե սէնաինին վէ ումումէն իրմ ու հիւնէրին եաեըլաճաղը, վէ նիչէ տահա օրատա խամիրի պիրէ իշիտիրմէմիշ սէնաաթլարընը իճատ օլունաճաղը, վէ պէշ օն սէնէ զարֆընտա սէատէթ, բահաթլըգ, վէ պէրէ քեաթընը չօղալաճաղը տէրքեար տըր։ Պու հէփսինին իճրասը իշին իսէ, եալընըզ պիր էօն սեագ օրմագլըգտան պաշգա հիչ պիր շէյ լիզիում եօգտուր, չունքի պէօյլէ պիր թէշէպպիւսէ վաթանտաշլարըմըզընն էզ ճան ու տիլ չալըշաճագլարընը, վէ իպրազը համիեէթ վէ ֆաղիլէթ իտէճէքլէրինի բանա պիլիրիզ։

Պու խուսուս իւզէրինէ պու գատար իլէ իգթիֆա իտերէք, պիզիմ կիպի հէր քէսին տէ արզու իյէտիկի շու ուխուվվէթի միւֆիտէնին թէշքիլինէ հիմմէթ պույրուլաճաղընը իւմիտ իտերիզ։

Տ. Ֆ.

ԽԱՐԱԶԱՆ

Հեռաագրքերք անշուշտ գիտեցին որ Միացեալ ընկերութեանց կեդրոնական ժողովոյ նիստերը, Վարժապետանոցի փակումէն ի վեր, դռնփակ տեղի կ'ունենան։ Շիտակն, ես չեմ կարող իմ զարմանքս չը յայտնել այս տեսակ ապօրինութիւնի մասին։ Չեմ հասկնար, ի՞նչ կը նշանակէ դռնփակ նէոր սահմանադրական Ընկերութեան մը կեդրոնական ժողովոյն համար։ Եւ դժողջն ի՞նչ տեսակ դործեր ու գործողութիւններ կրնայ ունենալ որ էլ ոչ ի լինին զինքն կազմող բաժանորդներէն, զինքն մնուցանող Ազգէն, մարդու խելք չը հասնիր, Մեր մեծապատիւ գործիչներն գանգատել միայն զիտեն ժողովրդեան, մանաւանդ մեծատանց նկատմամբ, որոնք յանուն կրթութեան կամ որևէ տեսակ բարեգործութեան եղած հանգանակութեանց դժուարութեամբ կը մասնակցին, բայց երբէք չեն մտածեր (գործիչք) թէ ժողովուրդն այն առեն միայն որևէ հաստատութեան կամ ընկերութեան դրամ կը վճարէ, երբ համակրութիւն, մանաւանդ վստահութիւն ունենայ անոր վրայ։ Արդ, երբ Միացեալ ընկերութեանց եղած նուիրատուութիւնք տակաւ առ տակաւ կը նուազին, ի՞նչ իրաւունք ունին մեր գործիչք ժողովուրդն մեղադրելու, քանի որ իրենց կասկածելի, ապօրէն և խայտառակ գործերով իրենց նկատմամբ անվստահութիւն կը զարթուցանեն ժողովրդեան մէջ։ Եթէ, այն նոյնն մէջ յորում Վարժապետանոցի փակման վճիռը տրուեցաւ, Զերագեանց բրած խայտառակութիւններն հրապարակ ելնելուն համար է որ պատշաճ դատած են ալ եւս դռնփակ նիստ ընել, մեծ ամ՞թ և նախատի՞նք ընկերութեան, զի ասի կը ցուցնէ թէ որոշած են ժողովուրդէն դատնի շարունակել իրենց խայտառակ ընթացքն։ Լաւագոյն չէ՞ր լիներ որ փոխանակ այսպէս ընելու, երդնուին ալ եւս ուղղել իրենց վարքն ու բարքն, Ընկերութեան օգտին համար միայն հաւաքուէին, խօսէին ու գործէին, և ոչ թէ իրարու դէմ անձնական կիրքեր յագեցնելու համար (այս

---

(90)

ԹՈՒՃՏԱՆ ԳԸԶԼԱՐ

Մէրգում մէճրուհուն զայիֆ սինէսի սոլ մէմէսի ալթընտա, կէմի թայիֆէլէրի իլէ թօրճու ասկէրլէրինէ, վէ ալէլխուսուս բօլիս թարաֆընտան արանըլտըգլարընտա, քէնտիլէրին մէնֆաաթլարընա գարշը, մէրգումըրա բէք գավի պիր սիլահ վիրմիշ օլաճագլարընա, եանի իսպաթը վէ թաստիգլի սուրէթտե թանըլաճագլարընա մէտարը ադիմ օլմագտա օլտուղու հալտե, մահպէսլէրտե պուլունանլարընն նէզտլէրինտե բէք մագպուլ պիր շէյ սաեըլմըշ օլուպ, վէ մահ պօեա իլէ եաղըլմըշ պուլունան նագբշլար կէօրիւլմէքտե իսի։

Մէրգումուն շու նագբշը, հէր նէ գատար գարբշըզ պիր սուրէթտե իսի իսէտե, պու ճիւմլէ իլէ տախի, պիր մէզպահ իւզէրինէ վազ իտիլմիշ օլան, վէ ալէվլէնմիշ պիր հալտե պուլունան պիր եիւրէկին, պիր օգ վէ պիրտե խանչէր սարլանարագ եարէլէնմիշ օլտուղու կէօրիւմէքտե իսի։

Վէ պունունտա ալթընտա, իքի իսմին պաշ եաղբլարը, եանի Բ. իլէ Պ. պուլունմագտա իսի։

Վէ պունտանտա աշաղրտա տասխի, պէշ ալթը թանէ ահ ու վահ ալէամէթլէրի պուլունտուղու թագիրատ, շու պէշ ատէտ լուղէթ պուլունմագտա իսի,

ՆԷ՝ ՎԱԴԸԹ ՕԼՍԱ, ԷՕՄՐ ԻԶԻՆ.

—Էվվէթ, էվվէթ, պու թէսաիւֆ զարի՛պ պիր շէյ տիր. —տէ՛ի Ժան Բընօ, —նասըլ քի, տարպը մէսէլ տիր, —Պաշը ԽԵՐԵ, —ՀԷՀԷԼԷ, —ԽԻՀԼԷԿԷ ՊԷՆԷԼԷԺԷՂ —ԲԷՐԴԷ ԲԱՆԷ ՕԼԱՆԷԼԷ։

Գուլագ թօղլարը իլէ միտէսի չուգուրու իւզէրինատն, էթէր իլէ օվուշտուրուլմասը իւզէրինէ, մէճրուհ տահա զիեատե աեըլմաեա պաշլասը։

Մէրգում սըգը սուրէթտե պիր գաչ քերրե նէֆէս ալտը, կէօզլէրինի աչտը, վէ թէսճճիւլի ադիմ իւզրէ, էթրաֆընտա պուլունան ատամլարը վէ սայիրէէի կէօզատն կէչիրտի։

—Նէ՞րէտէյիմ. —տէյի սիւալ էյլէտի մէրգում զայիֆ պիր սէս իլէ։

—Պիր էճզախանէտէսին, տօսթում . . . —տէյի ճէվապ վիրտի տօգթօր։

—Նի՞չին պուրաեա կէթիրմիշլէր տիր պէնի։

—Զիւնքի պիր արապա ալթընտա գալարագ էզլիմէքլիք թէհլիքէսինտէն դուրթուլտուն . . . — տէտի էճզաճը։

— Էվվէ՛թ, էվվէթ . . . շիմտի խաթրըմա կէլմէքտե տիր, արգամանան ֆէնա սուրէթտե վուրուլտում, եէրե տիւշիւպ սէրիլտիմ, վէ պատէհու . . . պատէհու . . . արթըգ պիլմէմ նէ օլտում . . . ։

—Քէնտինիզի զայլ իթտինիզ . . . սիզ ազ տահա տթլարըն աեագլարը ալթընտա գալաճագտընըզ . . . ։ Ինչթէ պու էֆէնտի արատպանըն էօնիւնե աթելը, վէ քէնտի էօլիւմինիւ կէօզե ալարագ, սիզի էօլիւմատն գուրթարտը . . . — տէ՛յի ճէվապ վիրտի էճզաճը, Ժան Բընօնու մէրգումա կէօսթէրէրէք։

—Ա՛հ, թէշէքքի՛ւր իտերիմ, էֆէնտի, թէշէքքի՛ւր իտերիմ, — տէտի մէճրուհ բէբելէեէրէք, վէ իզհարը հէեէճան լյլեեէրէք։

—Բէ՛ք ալէա, բէ՛ք ալէա, — տէյի ճէվապ վիրտի Ժան Բընօ — թէլաշղը պիր սէօյլէյիշ իլէ, —սիզի էօլիւմտէն գուրթարտըմ, անլաշելը . . . —Ա՛ռթըգ անքն լաղբրաբսընը իթմէեէլիմ։

—Նասըլսընըզ շիմտի, քէնտինիզի նա՞սըլ պուլմագտասընըզ, — տէյի սիւալ իթտի տօգթօր մէճրուհա։

—Իւզէրիմտե պիր զայիֆլիք հիսս իթմէքտէյիմ էֆէնտի . . . զիեատէսիյլէ պիր զայիֆլիք տույմագտաերմ։

—Հէր նէ ժէրթէպէտե զայիֆլիք հիսս իթմէքտե օլանըզ, դայրէթ իտիպտե ազաճըզ աեաղա գալգա՞մազմըսընըզ։

—Զանն իտէրիմ քի, գալգալիրիմ։

—Պիր թէճրիպէ իտինիզ պագալըմ։

Ֆիլվագը մէրդում աեաղա գալգապլտի իսէտե, օլ պապտե տե աղ կիւճլիւքվէ աղ զահմէթ չէքմէտի։ —Զաթէն իճրա իտիլմիշ օլան թահդըգաթ շայեանը մէՇՇունկեէթ սուրէթտե վուգու պուլմուշ իսի. —մէրգում իւզէրինտե, նէ տիշարատան վէ նէտե իչէրտէն, պիր շէյ դըբըլմըշ օլմասը էսէրի պուլունմագտա տէյիլ իսի։

Տօգթօր, թէքբարէն քէլամէ ադաղ պիրլէ,

—Հիչ պիր թարաֆընըզտա պիր աղրը սըզը տույմագտա՞մըսընըզ։

—Էվվէթ, էֆէնտիմ, ումուզլարըմ արասընտան կիզլի պիր սըզը հիսս իթմէքտէյիմ։

—Գօշում աղաճընն վուրտուղու եէրտէն տիր . . . — օ պիր շէյ տէյիլ տիր . . . —Բահաթը գալպ իւզրէ օլունուզ։

48

Մէճրուհու մէրդում, գօլթուգ իւզէրինէ տիւշիւ վիրտի։

—Մահէլլի իգամէթինիզ ուզագտա՞ մը տըր . . . — տէյի սիւալ իթտի տօգթօր։

—Էֆէնտի, պէնտէնիզին, խասսէթէն պիր իգամէթկեահըմ եօգտուր։

—Նէ՞ տիմէք տիր օ։

—Պէնտէնիզ տահա Հավրբեա շըմէնտըֆէր իլէ պու սապահ կէլտիմ, վէ հէնուզ պիր եէր թէտարլիք իմմէքլիկէ վագթիմ օլմատը։

ԹԱՐԱԶԱՆ

Հեռաագրքերք անշուշտ գիտեցին որ Միացեալ ընկերութեանց կեդրոնական ժողովոյ նիստերը, Վարժապետանոցի փակումէն ի վեր, դռնփակ տեղի կ'ունենան։ Շիտակն, ես չեմ կարող իմ զարմանքս չը յայտնել այս տեսակ ապօրինութիւնի մասին։ Չեմ հասկնար, ի՞նչ կը նշանակէ դռնփակ նէոր սահմանադրական Ընկերութեան մը կեդրոնական ժողովոյն համար։ Եւ դժողջն ի՞նչ տեսակ դործեր ու գործողութիւններ կրնայ ունենալ որ էլ ոչ ի լինին զինքն կազմող բաժանորդներէն, զինքն մնուցանող Ազգէն, մարդու խելք չը հասնիր, Մեր մեծապատիւ գործիչներն գանգատել միայն զիտեն ժողովրդեան, մանաւանդ մեծատանց նկատմամբ, որոնք յանուն կրթութեան կամ որևէ տեսակ բարեգործութեան եղած հանգանակութեանց դժուարութեամբ կը մասնակցին, բայց երբէք չեն մտածեր (գործիչք) թէ ժողովուրդն այն առեն միայն որևէ հաստատութեան կամ ընկերութեան դրամ կը վճարէ, երբ համակրութիւն, մանաւանդ վստահութիւն ունենայ անոր վրայ։ Արդ, երբ Միացեալ ընկերութեանց եղած նուիրատուութիւնք տակաւ առ տակաւ կը նուազին, ի՞նչ իրաւունք ունին մեր գործիչք ժողովուրդն մեղադրելու, քանի որ իրենց կասկածելի, ապօրէն և խայտառակ գործերով իրենց նկատմամբ անվստահութիւն կը զարթուցանեն ժողովրդեան մէջ։ Եթէ, այն նոյնն մէջ յորում Վարժապետանոցի փակման վճիռը տրուեցաւ, Զերագեանց բրած խայտառակութիւններն հրապարակ ելնելուն համար է որ պատշաճ դատած են ալ եւս դռնփակ նիստ ընել, մեծ ամ՞թ և նախատի՞նք ընկերութեան, զի ասի կը ցուցնէ թէ որոշած են ժողովուրդէն դատնի շարունակել իրենց խայտառակ ընթացքն։ Լաւագոյն չէ՞ր լիներ որ փոխանակ այսպէս ընելու, երդնուին ալ եւս ուղղել իրենց վարքն ու բարքն, Ընկերութեան օգտին համար միայն հաւաքուէին, խօսէին ու գործէին, և ոչ թէ իրարու դէմ անձնական կիրքեր յագեցնելու համար (այս

ակնարկութիւններն գլխաւորաբար Ձերազեանց համար է), որպէս զի անանպատ քննադատութեանց ենթակայ չըլլային այսուհետեւ։ Բայց այս կերպ ընթացք ալնիւ, պատուասէր և խղճի տէր մարդու գործ է, ուստի և չէի սպասեր որ այդպէս գործէին պատուարժան Ձերազեանք։

—

Մասիսի մէջ կը կարդամք թէ՝ Ցնտեսական Միութեան Ընդհանուր ժողովոյ առաջին նիստին մէջ, ներկայ անդամք «ոչոչէրոՒԵՆՔ խոսոյեր են իրարու՝ յաղորդ նստին ալ ներկայ դանուիլ։

Կը տեսնէ՞ք, ընթերցողք, միմեանց «ոչոչանալՒԵան» նկատմամբ ո՛ր աստիճան վստահութիւն կը տիրէ մեր լրջախոհ գործիչներուն մէջ, Որպէս զի միմեանց նկատմամբ ապահովի լինին թէ յաղորդ նստին ալ ներկայ պիտի դանուին, բերանացի խոստումը բաւական երաշխաւորութիւն չէ եղեր այն գործիչներուն, որոնք Ազգին ամենալուրջ, ամենապատուաւոր և ամենագէտ դասն կազմած լինել կը կարծեն և որ սահմանեալ են Ցնտեսական Միութեան միջոցաւ Հայաստանի մէջ կամ ատ տնտեսական մեծամեծ ձեռնարկներ ընելու։ Երբ այսպէս միութեան անդամք միմեանց պատուաւորութեան նկատմամբ այս աստիճան անվստահութիւն կը տածեն, ժողովուրդն ի՞նչ վստահութիւն պիտի կրնայ կազմել այդ միութեան նկատմամբ, ասոր իմ խելքս չհասնիր։ Կ'երևայ թէ այս լուրջ առաջարկն ալ լրջամիտ Գ. Զերազի կողմանէ տեղի ունեցած է, բայց Զերազ լինի կամ այլ ոք սոյն առաջարկութեան հեղինակն, ինձ կը թուի թէ՝ նախ, մարդ բաւական պինդ երես ունենալու է, որպէս զի համարձակի որ և է պատուաւոր կարծուած ժողովի մ'այսպիսի լուրբ առաջարկ մը ներկայել, երկրորդ՝ մարդ վերջին աստիճանի կերպ եւ պատուաճանաչ լինելու է, որպէս զի այսպիսի պատուաբեր առաջարկ մ'ընդունի և դործադրէ, երրորդ՝ քանի որ այդ դործիչք Էրէն+ և Էրէ խոստնեալանց (որ պատուոյ շրջոյութենէ յառաջ կուգայ) կ'կարծեն, կարծեմ իրենց ստորագրութիւնն դիրենք խոստնապահ ընելու չափ զօրութիւն չպիտի կրնայ ունենալ, քանի որ այդ տեսակ բաներ մը համար իւր ստորագրութիւնը չը յարգողը ո՛չ ոստիկանութեան կրնաս յանձնել, ո՛չ ալ դատի ենթարկել. ուստի և իրարմէ ստորագրութիւն առնելն անօգուտ էր այդ գործիչներու համար։ Ապահովագոյն միջոցը սա կրնար լինել. իւրաքանչիւր անդամ մէյմէկ ոսկի աւանդ ձգելու էր Նախագահին քով, այն պայմանաւ որ յաղորդ նստին բացակայ եղողը զրկուի իւր ոսկիէն. վստահ եմ որ յայնժամ ոչ ոք պիտի համարձակէր բացակայ դանուիլ։

—

Մշոյ Երեսփոխանական ժողովոյ Դիւանին և անդամոց ստորագրութեամբ Մասիսի ուղեալ բողոքագրէ մը կը տեղեկանամք թէ՝ Աղթամարի արքեպիսկոպոսի Պոլիս դալէ վերջ, Ս. Պատրիարք Հայրն, առանց պատճառի անվաւեր հրատարակեր է սոյն Երեսփ. ժողովոյ ընտրած Քաղաքական ժողովն, և սոյն ընտրութիւնն իրեն վերապահեր է։

Ահա Պատրիարքարանի հակասահմանադրական ընթացից մի նոր ապացոյցն ևս։

—

Շաբաթ՝ օրուան Մասիսի թերթին մէջ, կարդէք Ե-ոս վերնագրով, ՀՇՆՈՒՐ ստորագրութեամբ, և Գրաբար Աղոտ ուղղեալ յօդուածի մը մէջ, Գ. Ճգնաւոր Գրասէր Ատոմը, այսինքն Գ. Գրասէր Ատոմ Զրաբասէր Ատոմը հարցաքննելու կ'ելնէ հասկնալու համար թէ՝ արդեօք ինչո՞ւ համար մեր Գրասէրը իւր բնակութիւնը Գատրգիւղէն Պէշիկթաշ փոխադրեր է. ես ալ կարծելով թէ այս հարցաքննութենէն՝ ազգային շահուց համար արդիւնաբեր տեղեկութիւններ կամ դաղանիքներ երևան պիտի դան, շարունակեցի ընթերցումս, և մինչև հինդերորդ սիւնակը խելլ մ'անպէտ խօսքեր մտիկ ընելէս ետք, վերջապէս հասկցայ թէ Գրասէր Ատոմի Գատրգիւղէն Պէշիկթաշ փոխադրուելուն պատճառը՝ Պէշիկթաշէն ի Պոլիս ցամաքային ճանապարհ մ'ալ դտնուիլն է եղեր։ Արդ, նկատելով որ՝ եթէ այս ընթերցմամբ Ազգին ներկայ վատթար կացութիւնն բարւոքելու համար որ և է դարման մը կամ միջոց մը չգրատայ, դոնէ միտքս պիտանի տեղեկութիւններով ժամանցաւ, յամառեցայ շարունակել ընթերցումն, և մէկ ու կէս սիւնակ ևս կարդալէ յետոյ, տեղեկացայ թէ՝ փոխան Գատրգիւղի հոդաբարձութեան, որ կը հրաժարեր, Կրթական Խորհրդականը յատուկ դրով զԳրասէր Ատոմ նոյն գիւղի Թաղ. Խորհուրդին առաջարկեր է։

Այս առած տեղեկութիւններէս խիստ դոհ եղայ, որովհետև ակներև է որ ատոնք իմ մտաւոր և բարոյական, միանգամայն և նիւթական վիճակիս զարդացմանը մեծապէս պիտի նպաստեն, բայց յանկարծ մտացս մէջ կնճռալից խնդիր մը ծագեցաւ, խնդիր մը՝ որոյ պատասխանը դտնել խիստ դժուար է ինձ համար. կը մտածէի թէ՝ արդեօք ի՞նչ պատճառ կար որ Գրասէր Ատոմ՝ Կրթական Խորհրդականին կողմանէ իր Հոդաբարձու առաջարկուած լինելն ժողովրդեան հասկցնելու համար՝ փոխանակ պարզապէս և անկեղծօրէն իւր սովորական ստորագրութեամբ այդ լուրն մեզ հաղորդելու, ի՞նչ պատճառ կար կըսեմ որ խաբեբութեան (որ անբարոյականութեան նշան է) դիմեր եւ ՀՇՆՈՒՐ ստորագրութեամբ պարծենոր աշխարհի առջև թէ՝ ինք Կրթական Խորհրդականին կողմանէ Գատրգիւղի վարժարանին Հոդաբարձութեան Ատենապետ առաջարկուած է։ Ըստ սրում, բնականաբար, այս հարցման պատասխանը նոյն ինքն ամենագէտ Գրասէր Ատոմ միայն կրնար տալ, միտքս դրի մեր հայ ՊէպլէՕՓԷԼ ԺՈՒՓԻՆ դիմել և թանկագին պարգև մը խոստանալով, այս խնդրոյն լուծումը խնդրել։ Այս որոշմամբ, շարունակեցի ընթերցումս նորանոր գիւտեր ընելու յուսով։

Եթէ կուզես, սիրելի ընթերցող, քեզ ևս հաղորդեմ տակաւին ինչ որ ուսայ. կ'յուսամ թէ շատ դոհ պիտի ըլլաս։ Մտիկ ըրէ ուրեմն. Գրասէր Ատոմ կըսէ թէ... սխալեցայ, ՀՇՆՈՒՐ կըսէ թէ՝ Գրասէր Ատոմ լաւ է ըրեր Պէշիկթաշ վերադառնալով, որովհետև իւր ոտքը Խոռէ է եղեր, թէ՝ Թաղին ծոցը Ցոյները և Տաճիկները գերեզմանատուն ունենալուն պատճառաւ, Հայոց մէջ անգործունէութիւն, և Պէշիկթաշի կարող անհատութեանց մէջ ալ անձերգործութիւն կ'սիրէ եղեր, թէ՝ ինք Գրասէր Ատոմ որ գատեսիլ նոճեաց տեսիլէն յայժ կ'ախորժի եղեր, թէ՝ կը սիրէ եղեր իւր աչաց առջև ունենալ անդիի աշխարհին գիւղանկարը, այսինքն գերեզմանատունը, թէ՝ Ցոսգոլեայ գերեզմանական անմման տաղերը կարդացած ատեն՝ պատուհանին առջև նստած՝ նոճեաց ու տապանաց վրայ նայիլ կուզէ եղեր, և ն։

Յետոյ փափագ կը յայտնէ որ իւր տանը դիմացէն գերեզմանատունը վերնայ։ Բայց հոս, եթէ չեմ սխալիր, (եթէ չեմ սխալիր կըսեմ, որովհետև խելքս այսչափ նուրբ բաներու շատ չհասնիր, ուստի կրնայ ըլլալ որ սխալիմ), Գ. Ատոմ յայտնի հակասութեան մէջ կ'ինայ։ Երկու տող վերը՝ գերեզմանատան դիմաց բնակիլը կ'սիրեմ կըսէր, իսկ անմիջապէս ետք փափագ կը յայտնէ հեռու բնակիլ գերեզմանատունէն... Այս Պօղոյ օդն ալ զարմանալի է. վայրկեան մ'առաջ ջրոս կը փչէր, հիմայ ալ եղեր էօրեաղ կը փչէ։

Յետոյ, Գ. Գրասէրը կարդալու նոր գիրք չունիմ կըսէ և փափագ կը յայտնէ ձեռք բերել Այվազովսքիի տարօրինակ բնակչին, Պետրոս Թնկրի, հնարած համաշխարհական Սահնբոյ լեզուին Այբենարանք, Քերականութիւնն ու Բառագիրքն։

Անշուշտ, սիրելի ընթերցող, ինձ պէս դու ևս յոյժ դոհ եղար այս առթիւ քաղած բաղմադիմի տեղեկութիւններէդ, և ի հարկէ շնորհակալ ես ինձ որ զանոնք քեզ ևս հաղորդեցի. ես ալ կը խոստանամ այսպիսի օգտաւէտ, արդիւնաշատ գիտելիքներ ուրիշ անդամներ ևս քեզ ներկայել, Մասիսի ունայնաբան ընդարձակաձաւալ էջերէն քաղելով։

—

Պատրիարքական քարտուղար Գ. Զերազ, Պատրիարքարանէն իրեն եղան ամսթալի յանձնարարութիւնը կատարելէ, այսինքն Վարժապետանոցը փակել տալէ վերջ, ահա կը հրաժարի Միացեալ ընկերութեանց Գործ. ժողովոյ Ատենապետութենէն, ի մեծ ուրախութիւն անոնց որ իրաց տխուր վիճակը ցաւօք կը դիտէին։ Դաղանի դիտում մը յառաջ տանելու, կրթութեան տարածման դործին դէմ դաւադրութիւն մ'ի դլուխ հանելու համար, ես Կարապետեան, Եռանդ և Ժամանակ ունիմ Ընկերութիւնը յառաջ տանիլ ըսելով՝ ինքզինքն Գործ. ժողովոյ Ատենապետ առաջարկել և ընդունել տալէն, դերմարդկային ճիգերով վերջապէս վարժապետանոցը փակել տալու յաջողելէն, և այս առթիւ բռնած անվայել և անամօթ ընթացքին շնորհիւ Կեդրոնական ժողովոյ մէջ պառակման սերմ ցանելէ վերջ, (պառակտում, որով նոյն ժողովոյ մէկ կարևոր մասը մէկ կողմ թողած է բոլորովին իւր նախկին գործունէութիւնը, և ժողովոյ նիստերուն ներկայ դրանուելն իսկ դադրեցուցած), իւր պաշտօնը լրացած համարելով վատաբար քաշուիլ ստպաթեղէն, կամ թէ ըսենք, մի քանի լրջամիտ եւ հեռատես անձանց առանձնական խորհրդով և խրատով հրաժարելու հրաւիրուիլ և հրաժարիլ, չիտակն ըսելով քիչ քաջագործութիւն չէ։

Աւելի չեմ ուզեր խօսիլ այս մասին, միայն թէ կը բարեմաղթեմ որ այդ կարի փափուկ պաշտօնն այնպիսի անձի մը յանձնուի, որ իւր լրջութեամբ, խոհականութեամբ, գործունէութեամբ և անկեղծ աղդասիրութեամբ կարող լինի դարմանել Գ. Զերազի պատճառած վնասներն։

—

Վերջին յօդուածիս վերջին սիւնակին չորեքտասաներրորդ տողին մէջ, «ուսումնարաններն» բառը՝ «ուսումնասիրեն» պիտի ըլլայ։

Ցոխալ

* * *

Մատամ Լէոնիտաս Պալթաճեանն Հայուհեաց ընկերութիւնունա պէշ ատէտ լիրայի Օսմանի իհտա իյլէտիկի իշիտիրմիշ տիր։

ԱԶԴՔ

—

Վենետկոյ Մխիթարեանց տպարանէն նոր հրատարակուած գրեանք

ՇԻՐԱԿ

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏԿԵՐԱՑՈՅՑ ՑՕՐԻՆԵԱՑ

Հ. ՂԵՒՈՆԴ Վ. Մ. ԱԼԻՇԱՆ

վիրտի, վէ պատէհու, զարիպ իւլ հալ օլան մէրդում մէճրուհա խիթապէն,

—Սիղէ վիրիլէճէք օլան իրաճման, հէր չէյրէք սաաթտա պիրէր դաշրդ ալաճադսընըզ. վէ ումարըմ քի, ադշամա դալմաեըզ, օլ արդանըզտա օլան ադրը տախի մահվ օլսճադ տըր...։ —Ֆադաթ, շայէտ, էմէլիմ պօշա չրդադրադ կէշմէդտէ, էկէր հինէ պէնճէ պիր իդթիղանըզ հիսս խիլիր իսէ, անինտէ պանա պիր խապէր կէօնտէրմէլիսինիզ... — պանա տօգթօր Ֆովէլ տէրլեր, վէ էվիմտէ, իշթէ պուրաճրդտա տըր։

—Տօ.քթէօր, — տէտի Ժան Բընօ, —աճապա պուրաբարտա պիլտիկինիզ պիր լօգանթա վա՞ր մը տըր, էկէր վար իսէ, պու պիշարէ.յի օրաեա կէօթիւրէ.յիմ։

— Իշթէ շուրաճրդտա, եօգարբեա տօղրու, եալընըզ երիկիրմի ատըմ գատար պիր մէսաֆէտէ, Դօգ Շանթան նամ լօգանթա վար տըր...։

—Իյի էմմա, — տէտի բէբէլէեէրէք մէրդում ֆադբր մէճրուհ ի զէրինտէ պիր էսէրի էնտիշէ զուհուրա կէլտիկի հալտէ, — իյի էմմա, լօգանթաեա կիթմէք բարա իլէ օլուր, պահալը տիւշէր... — վագտա, պուրատա ալաճադրմ վար տըր, վէ կէրչի բարա ալմագլըզ էմէլինտէ պուլունմադտաեբմ... լաքին, շիմտիքի հալ... ա՛հ, եաղրգլա՛ր օլսուն, շիմտիքի հալ, եանընտա պիր բարալար եօգ տուր։

—Իշթէ էվվել էմիրտէ սիղէ եիւղ ֆրանդ, պու բարա զաթէն սիղին տիր... — տէյի ճէվապ վիրտի Ժան Բընօ, մատամ Բօղ Պոնշանըն վիրտիկի գայիմ.յի մէրդումէ կէօնթէրէրէք։

—Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ, էֆէնտիլէր, — տէյի սիւալ իթտի Ժան Բընօ։

—Հիչ պիր պօրճունուզ եօգ տուր... — տէյի ճէվապ վիրտի տօգթօր Ֆովէլ։

—Խայր, հիչ պիր բարա իսթէմէզ... — տէտի էճզաճը տախի նըմտա պիր բարալար եօգ տուր։

—Իշթէ էվվել էմիրտէ սիղէ եիւղ ֆրանդ, պու բարա զաթէն սիղին տիր... — տէյի ճէվապ վիրտի Ժան Բընօ, մատամ Բօղ Պոնշանըն վիրտիկի գայիմ.յի մէրդումէ կէօնթէրէրէք։

—Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ, էֆէնտիլ, պու եիւղ ֆրանդ պէնի՞մ մի տիր, — տէյի պաղբրտը մէրդում. —խա՛յր, խա՛յր, եանլըշընըզ օլմալը տըր...։

—Խայր, հիչ պիր եանլըշըմ եօգ տուր... — արապաը սիղի չըղնաեաճադ օլան դաբին, պու ճիւղի պիր բարաեը սիղին իչին պրադտը...։

—Իմտի էօյլէ օլսուդտա, թէշէ.քիւր իսէրիմ, էֆէնտիմ, — տիմէ.ք տիր քի, հալէա բուլի ճիհանտէ, լուֆֆ ու մէրհամէթ նէ օլսուզունու պիլիր վէ հիսս ինէր եիւրէ.ք թաշըր ատէմ պուլունմադտա՝ իմիշ։

Էճզաճը պու հէնկեամտէ իրաճը եաբբպ պիթիրմիշ, վէ շիշէսի աղզընը տա պաղլաեբպ միւհիւրլէմիշ օլսուզունտան, Ժան Բընօեա թէսլիմ էյլէտի։

—Նէ՞ տիր պօրճումուզ, էֆէնտիլէր, — տէյի սիւալ իթտի Ժան Բընօ։

—Հիչ պիր պօրճունուզ եօգ տուր... — տէյի ճէվապ վիրտի տօգթօր Ֆովէլ։

—Խայր, հիչ պիր բարա իսթէմէզ... — տէտի էճզաճը տախի հիմմէթ իթմէ.քտէսինիզ... — Իշթէ էվվել էմիրտէ սիղէ պիր շէյ սէօյլէմէ.քիկիմտ տախի միւսաատէ.յէ հիմմէթ իտէրսինիզ...։

—Բէ.ք ալէա, բէ.ք ալէա, սէօյլէ.յէպիլիրսինիզ, վէ հէմտէ սէօյլէմէլիսինիզ...։

—Իմտի էօյլէ օլսուդտա, էֆէնտի, պէնտէնիզ, հէր նէվի էմրի իտարէեի իճրա իտէրէ.ք, վէ շըմէնտֆէրտէն իչիւնճիւ գլաստա կէլէրէ.ք, սոն մանկըրըմը, անճադեօլ մէսարիֆինէ եէթիշտիրէպիլտիմ... — էօյլէ.քի, եանըմտա պիր բարալար պուլունմադտա տէյիլ տիր... — Պիլի՞րմիսինիզ, ճիւզիճէ եվվէլ, քէնտիմի սադընտըրտամեբպտա, հէլա.ք օլմադլըդ թէհլի.քէսինտէ պուլունմադլըդընը սէպէպի նէ՞ իտի։ Պիլի՞րմիսինիզ, կէօզլէրիմ նի՞չին կէօրմէ.քտէ տէյիլ իտի... վէ կէլէնի կէչէնի իշիտէպիլմէ.քտէ տէյիլ իտիմ... եօլուն օրթասընտա սարանբպ տուրմադտա իտիմ... սէպէպի պաշդա պիր շէյ օլմաեբպ, իլլա, իբի կիւնտէն պէրու, տիհանըմա էթմէ.ք բարչասը կիրմէմիշ օլմասը իտի... Պաշըմ տէօնմէ.քտէ, կէօզլէրիմ գարարմադտա, վէ վիճուտիմտէ պիթթապի սարսըլմադտա իտի...։

—Վա՛հ, զէվալը, վա՛հ, —տէյի պաղբրտը Ժան Բընօ, — պէն իսէ սիղի, էօյլէ սէրսէլէնիպ տուրմանըզտան ալատանարագ, պիր սէրհո՛չսունուզ տէյի զանն իթմէ.քտէ իտիմ։

—Խա՛յր, էֆէնտի, խայր... պէնտէնիզ սէրհօշ օլմաեբպ, իլլա ա՛ճ իտիմ, ա՛ճ... վէ շիմտի տախի, եիւրէկիմ գավրանմադտա օլուպ, վէ հէր պիր շէյ էթրաֆըմտա տօլանմադտա տըր կիպի կէօզլէրիմէ կէօրիւնմէ.քտէ օլտուզունտան, զանն իտէրիմ.քի, իլաճտան էվվէլ, էկէր պօղազըմտան աշաղը, ճիւզիճէ սբճադ չօրպա կիտէր իսէ, տահա զիեատէ ֆայիտէտա՛ր օլաճադ տըր։

—Հագգընըզ վար տըր, վէ եիւղ զաթ զիեատէ հագգընըզ վարտըր... — տէտի Ժան Բընօ, վէ անինտէ պիր քեասէ էթ սուեու կէթիրթտի. վէ մէրդում իչիրթտի։ Մէճրուհ էթ սուեունու իչէր իչմէզ, զանն իտէրսինքի, քէսպի ինֆագաթ իյլէտի. չիւնքի, հէման պաշընը եաստըղա գոյտուզու պիրլէ, քէմալի բահաթ վէ մէճունիյէէթ իւզրէ թէնէֆֆիւս իթմէկէ պաշլատը։

—Օ՛հ, մէճունում, շիմտի բէ.ք ալէա իյիլիկէ եիւզ թութմաեա պաշլատընըզ... — տէտի Ժան Բընօ, —եարբմ սաաթտան սոնրա իլաճտան պիր գաշըդ ալբպ, վէ պատէհու հէր չէյրէ.ք սաաթտատա պիրէր գաշըդ ալմագլըդա տէվամ իտէճէ.քսինիզ... —Շիշէեի պիթիրտիկինիզտէ իսէ, հէման ուեումատա չալըշմալըսընըզ... — Պէն եինէ ադշամա կէլիր սիղի եօգլարըմ...։

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ
ՄԱՍՆ Ա. 1814—1848
ԳՐԵԱՑ
Հ. ՄԻՆԱՍ Վ. ՆՈՒՐԻԽԱՆԵԱՆ

ԿՐԹԱՐԱՆ
ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

Դիւրին ոճով և անսխալ բնթերցմամբ սովորելու համար.

ԳՐԵԱՑ
Հ. ՑԱԿՍԱՐՈՍ Վ. ԻՍԱՎԻՐՏԵԱՆ

Այս ամեն Գրեանք կը վաճառուին Ղալաթիա Սեղբոս խան և Համեն Հայ գրավաճառաց քով։

ԻԼԱՆԱԹ

Թէբէ պաշը պաղչէյի ումումիսի վէ Թէալիւգաթընըն միւզայիտէյի գալթիսի Թըշրինի սանի 5/17 եանի էօնիմիւզտէքի բէնչչէնպիհ կիւնիւ ալաթուրգա սաաթ սէքիզտէ, Օթել Միւնիսիբալտա իճրա օլունաճաղը իլան օլունուր։

Իսթանպոլ քէօբրիւ եանընտա, Վալիտէ խանը գաբուսու իթթիհատինտէ է Նիւմէրօլու քիթապխանէյի Օսմանիտէ, հէր նէվի թարիխ, Բոման, Թէաթրօ քիթապլարը, Նիզամնամէլէր վէ սայիր հէր լիսանտան, հէր ճինս մէքթէպ քիթապլէրի ֆիրուխթ օլունմագտա օլտուղունտան, Թէշրիֆ պույուրան զաթլարընը, հէր վէճհէյ մէճմուն գէլընաճաղլարը պէեան օլունուր։

Մահէլլի մէզպուրտա, պիզիմ Տիւսթուրլար վէ Թուճտան Գրըլար տախի սաթըլըր։

Էսրաբը Փարիստէն, Գալաթագճը-լար պաշը խարիճինտէ, Էտիրնէյի Դէորդ աղանքն Թիւթիւնճիւ տիւքքեանընտա տախի սատթըմագտա տըր։

Գայիշ-տաղը սուեու իտարէսի Թարաֆընտան, բայիթախթըմզ ըիայէթլու էհալիսինէ իխթար օլունուր քի, մէզքիւր սուտան ալմագլըղա իթիպար իտէն զաթլարընը քէմալ մէրթէպէ մէմնունիյէթլէրի նիյէթիյլէ, հէր նէվի ֆէտաքեարլըգ կէօզէ ալընարագ, տայիմա Թազէ օլմասընա վէ քէնտի Թապիի հալինտէ պուլունմա, սընա, սայ ու իգտամ օլունմագտա տըր։

Պէյօղլու, Գալաթա, Իսթանպոլ վէ սայիր սէմթլէր իչին, պիւյիւք պիր, վէ եախոտ քիւչիւք իքի ֆընը սու իչին, քէնտի խանէլէրինէ Թէսլիմ օլունմագ իւզրէ, պիր չէյրէք մէհիտ Թալեպ օլունմագտա էսէ սէ, կիւնտէ պէշ ֆընը ղեեատէ ալան զաթլար իլէ, այրընա բազարլըգ տախի օլունապիլէճէք տիր։

Բիայէթլու էհալիյէ պիր գօլայլըգ օլմագ իչին, արզու իտէն զաթլարա, պիլէթ տէֆթէրլէրի տախի լիթա օլունաճագ տըր։

Մէզքիւր սուեուն էէրինէ, պաշգա սու վիրիլմէքլիք հիյլէսինտէն արի օլմագ իւն, բիայէթլու միւշթէրիլէրտէն, ֆընը-չարընը իւզէրինտէ պուլունան ֆընը վէ կէմի տէմիրի բէսիմի եաֆթայար պուլունմասընա, տիզդաթը քեամիլէ պուեուրմալարը ըէճա օլունուր։

Բիայէթլու միւշթէրիլէր, չիմտիքի հալտէ, քէնտի էմլէրինի վիրմէք իչին, իսթանպօլտա Սիրքէճի իսկէլէսինտէ, վագը 31 Նիւմէրօլու մաղազաեա, վէ Ֆընտըգլըտա, սահիլտէ Քէրէսթէճի սօգաղընտա քեայնն 11 Նիւմէրօլու տէբօեա, վէ Պէյօղլուտա տախի, Թագսիմտէ, միլլէթի Բումիեանընն Այ Թրիաթա քիլիսէսի հավլուսունտա վագը տէբօեա Թէչրիճի իյլէմէլերի իխթար օլունուր։

ԻԽԹԱՐ

Բիայէթլու էհալիյէ իխթար օլունուր քի, ՏՕԳԹԷՕՐ ՏԸ ԺՕՆԿՈՒՆ ԱՍԸԼԻ ԽԱԼԻՍ ՄՕՐԻՆԱ ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ պուլտան պէօյլէ, եարըմշար ինկիլիզ բինթօսու մըգտարընտա օլտուղու հալտէ, չիչէլէր իչինտէ օլարագ սաթըլմագտա տըր։

Պիրէր չէյրէք բինթօ օլարագ սաթըլմագտա օլանարընն Թագլիտի եաբըլտըղը կէօրիւմիւշ օլտուղունտան, Թօբլաթտըրըմը տըր։

ՄԷՋԻԻՐ ՏՕԹԹԷՕՐ ՏԸ ԺՕՆԿՈՒՆ ԱՍԸԼԻԽԱԼԻՍ ՄՕՐԻՆԱ ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸ, *Պէյ օղլուտա, Մ. Գանծիլկիւ Պրիթանիք նամ էճզախանէսինտէ, վէ Գալաթատա Եիւքսէք գալտրըրմտա Մ. Վէլիչ վէ գումբանեասը ամիգ մաֆէլինտէ Մ. Ժ. Դրազօ էճզախանէսինտէ, վէ Իսթանպօլտա Եէնի ճամիտէ Մ. Մէզիքի վէ գումբանեասը մէրքէզ էճզա մաղազասընտա, վէ Մահմուտ բաշատա 49 Նիւմէրօլու Մ. Անթոան Զօպան օղլու, վէ Եէնի-ճամի հավլուսունտա, 16 Նիւմէրօլու Մ. Ժաք Ալէքսան էճզախանէլէրինտէ, վէ սայիր քեաֆիֆէյի միլթէպէր էճզախանէլէրտէ սաթըլմագտա տըր։*

Ա. ԱԼԷՔՍԱՆԴՐՈՍ
ԷՕԺԷՆ ՄԻԴՈՒ

Գալաթատա, Պանգ Օթթոման աշաղը դաբուսու գարշըսընտա Ն. 2տէ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐՕ

Բարիս, 15 նոյ.

Ֆրանսըզ ֆոնտսուս 3 %	86-40
» » 5 %	117-20
Էսհամը Ռումումիէ այլըտը	13-70
» » գաբանտը	13-75
1865 Իսթիգրազը	95-
1869 »	71-
1873 »	71-
Բումէլի շըմէնտը. Թահվիլա.	54-75
Օսմանը Պանգասը	724-37½
Գրէտի Լիոնէ	862-50
Ռուս ֆոնտսուս 5 % (1877	93-¼
Ռուսիանըն Շարք իսթիգրազը	-
Իթալիա ֆոնտսուս	89-07½
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	364-37½
Իսբանեա խարիճի իսթիգրազը	27-⅞
Դամպիօ Լոնտրա իւզէրինէ	23-24

Բարիս, (Պուլվար) 15 նոյ.

Ֆրանսըզ ֆոնտսուս 3 %	117-25
Էսհամը Ռումումիէ	13-85

—

Լոնտրա 15 նոյ.

Ինկիլիզ զոնսոլիտի	100-11/16
Էսհամը Ռումումիէ այլըտը	13-¼
» » գաբանտը	13-½
1865 Իսթիգրազը	17-
1869 »	15-⅜
1871 »	72-
1872 (Պոնտիւ Թրէզօր)	29-
1873 »	14-⅜
Տէվլէթի Ալիէնին 1877 իսթիգ. բրազը	86-
Օսմանը Պանգասը	19-¼
Ռուսիա իսթիգրազը 1873	91-⅞
Մըսըր իսթիգրազը պիրլէշմիշ	72-⅞
» իմթիեազը (շըմէնտը.)	93-⅞
Տաիրա սանիէ	70-⅞
Մըսըրըն Բոչիլտ իսթիգրազը	95-
1877 Մաճարիսթան էսհամը	103-
Դամպիօ Բարիզ	-

—

Վիէննա, 11 նոյ.

Լոնտրա իւզէրինէ գամպիա	118-90
Ռումէլի տէմիր եօլ թահվիլաթը	24-70

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՏԸ

Էսհ. Ռումումիէ նոյ. 3 ագլմ. գբ.	14-25
» » նոյ. 4 սպհ. աչ.	14-22
» » Լն եիւքսէք	14-27
» » Լն աշաղը	14-22
» » Սաաթ 5 տէ	14-23
1863 Իսթիգ. (Մութօն) 6 % ֆ.	95-
1865 » » 6 % ֆ.	84-
1869 » (Բինար) 6 % ֆ.	75-
1872 » (Պոն տիւ Թրէզօր	25-¾
1873 » (Բինար) 6 % ֆ.	71-
Բումէլի շըմէնտֆէր	52-¼
Բաքու ղուրուշ	-
Հէվալէսիզ »	15-
Ադղէ ֆայիզի »	8-

—

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ 6 %	6-30
Մօսիէթէ ժէն 6 %	5-15
Իսթանպօլ Պանգասը	11-10
Մօսիէթէ Օթթոման	4-5
Թրամվայ 3 %	380-
Լավրիսմ (մաատէն)	158-

—

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանը ռիբասը 100 ղրշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ ռիբասը	109-11
Ֆրանսըզ ալթունու	37-17
Բոլ	89-25
Գրիմիդ ալթունու	51-5
Պէեազ մէճիտիյէ	197-25
Մէթալիք	201-½
Պէշլիք	207-½
Ալթընըզ	124-¾
Պագըր	620-
Գարպոն գայիմէսի գաբիք	863-

—

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	1010-
Էն աշաղը	1010-
Սաաթ 5 տէ	1010-

ՄԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԱԼԷՔ ՎԷ ՍԱՀԻՀ ԷՄԿԻ ԳՕՆԵԱԳՏԱՆ
ԶԷՇՆԻԵԱՊ ՕԼՄԱԳ ԻՍԹԷ՞ՐՄԻՍԻՆԻԶ

Շ ՊԱԺԻԷ Է ԳՕՄԲԱՆԵԻ
ՏԸ
ԳՕՆԵԱԳ

ՆԱՄ ՄԷՇՀՈՒՐ ՖԱՊՐԻԳԱՆԸՆ ԻՄԱԼ ԻԹՏԻԿԻ ԳՕՆԵԱԳՏԱՆ ՏԱՑԻՄԱ ՍԱԹԸՆ ԱԼԸՆԸԶ

Պուլունուր չարապ վէ միւսքիրաթ սաթան պաշըճա թիւճճար մաղազալարընտա, պիւյիւք պագդալարտա, կազինօլարտա, օթէլլէրտէ վէ սայիրէտէ.

Մէհալէէ մահրուսէրտէ վէ էլէէլ եէկեռանէլէրէ
ԶԷՐՎԱԹԻ ՎԷ ՖԱԶԷԱ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ
Գալաթատա, Ատա խանընտա

AGENCE DE BANQUE ET DE CHANGE

ՀԻՉ ՊԻՐ ՇԷՑ ՂԱՑՊ ԻԹՄԷՄԷՔ ՄԱԳՍԷՏԻՑԼԷ ԲԻԱՆԳՕԵԱ ՀԻՍՍԷՄԷՆՑ ՕԼՄԱ

Բաղպէթլու միւշթէրիլէրիմի մէՇՈՒՆ իթմէք իւզրէ, թահթը թէէմինէ ալընմը օլարագ, 300 միլիոն ֆրանգ սէրմաեէսի օլան Ասիւրանս Ֆինանսիէր նամ չիրքէթ իլէ միւնասէպաթա կիրիչտիմ։ Մէզքիւր չիրքէթ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրալար վասրթասըյլա, հիչ տէյլի իսէ, հէր պիլէթին ֆիեաթը օլան 100 ֆրանգընն թէէտիեէսինի թէէմին իսէր, վէ օ հալտէ, հէր հանկը էինս պիլէթ օլուր իսէ օլսուն, հիչ պիր ազչէ ղայպ իթմէզ։ Մէզքիւր բիանգօ պիլէթլէրինտէն վէ եախոտ բրոմէսլէրինտէն սաթընն ալմագ իսթեէնիլէրէ, սէնէվի չէքիլէճէք գուրալար վասրթասըյլա, պէհհէրինէ տէրհալ 100էր ֆրանգ թէէտիեէ օլունմագ իւզրէ, Բարիսին Ասիւրանս Ֆինանսիէր չիրքէթի պօնօլարընտան պիր վէ եախոտ տահա զիեատէ իթասընա հազըրմ։

Պու պօնօլար տա, պիր մըգտար Ֆրանսըզ էհամը ումումիեէսինին պիր մահէլլէ էմանէթէն գօնուլմուչ օլմասըյլա, թէէմին իսրմիշլէր տիր։ Պինաէն ալէյհ մէզքիւր բիանգօ պիլէթ վէ բրոմէսլէրինտէն վագը օլաճագ ազչէճէ քեաֆֆէյի զարար վէ զիեանը թէէմին իսէրիմ։ Հէր քէս, հիչ պիր չէյ ղայպ իթմէեէրէք, պէնիմ բիանգօ պիլէթլէրիմ վէ բրոմէսլէրիմին իւզէրինտէ թալէնի տէնէեէպիլիր։

Սէնէդե դէօրդ դէֆա գուրասը էէէլէճէէ օլան Մաճարէսթան գրանիէրինին 1870 «էնէսի գուրասը.

ՊԻԻՑԻԻՔ ԻԲՐԱՄԻԵԷԼԷՐ · — 200,000 ֆիորին, 50,000 ֆիորին, 12,000 ֆորին
Սէնէդե էօ դէֆա գուրասը էէէլէճէէ օլան Պաբ Կրան պուրգալըզը գուրասը.
ՊԻԻՑԻԻՔ ԻԲՐԱՄԻՑԷԼԷՐ · — 150,000 ֆիորին, 15,000 ֆիորին.
Սէնէդե դէօրդ դէֆա գուրասը էեշէդե օլանաճագ օլան Ավստրիա էսհամը.
ՊԻԻՑԻԻՔ ԻԲՐԱՄԻԵԷԼԷՐ · — 40,000 ֆիորին, 20,000 ֆիորին.

Գալաթա, քէօբրիւ եադընընտա, Հալաճեան խանընտա Ն. 5
Ա. ԱՏԼԷՐ

FERNET-BRANCA
ՖԷՐՆԷ-ՊՐԸԱՆԳԱ

ՄԻԼԱՆԸՆ ՊՐԸԱՆԳԱ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐԻ, ԻԹԱԼԵԱ ԳԸԱԼԸ ՅԷՐԱԵԸՆԱ ԻԳԹԻԶԱ ԻՏԷՆԼԷՐԻ ԻԹԱ ԻԹՄԷՔՏԷ ՏԻՐԼԷՐ

Եիկիրմի սէնէ իթալեատա չէօհրէթ պուլտուղտան մատա, Ամէրիգատա, Հինտիսթանտա, Շարգտա, վէ Մըսրրտա տախի իթիպար գազանմըշլար տըր, պունտանտա մատա, 1878 տէ Բարիզ, Ֆիլատէլֆիեա վէ Վիէննա սէրկիլէրինտէ տախի, միտալ ախզ իյլէմիշլէր տիր։

ՖԷՐՆԱ ՊՐԸԱՆԳԱ սըհհէթ հազգընտա բէք միւթէպէր թուեուլմուչ տուր, պաթագլըգ պուլունան մէմլէքէթլէրտէ, նէօպէթ իլէ կէլէն սրթմալարը, վէ պուլաշըգ հասթալըգլարը, վէ պա խուսուս քօլէրաեը տէֆ իթմէք իչին, հէքիմլէր թարաֆընտան գապուլ օլունմուչ տուր։

ՖԷՐՆԱ ՊՐԸԱՆԳԱ, թասամը հազմ իթտիրիր, հարարէթի թէսկին իտէր, իչթահը աչար, պաշ աղրըսընը տէֆ իտէր, վէ սինիրլէրէ գուվվէթ վիրիր։

Պու սու, հէր պիր մէսքիւրաթա միւրաճաճա տըր։ Հէր կիւն եէմէքտէն էվվէլ ալընը։ Եէմէքտէն սօնրա տախի, հազմը թասամ իչին էյի տիր։ Մէզքիւր սուեու Վէրմութ իլէ, Շարապ իլէ, Սէյլ սուեու իլէ վէ Գահվէ իլէ գարըշտըրըպ իչմէլի։

Կէրէք պու Ֆէրնէ Պրանգա, վէ կէրէք մէզքիւր ֆապրիգանընն Վէրմութու, իսթանպօլտա էն միւթէպէր գահվէճի, չէքէրճի, միւսքիւրաթ վէ պահարաթ սաթանարտա պուլունուր։

Թագլիտինտէն իճթինապ լազմ տըր։

Թօբտան ալմագ իսթեէնիլէրին ԳԱԼԱԹԱՏԱ, ԳԱՐԱՔԷՕՑՏԷ եալընրզ Միւսիւ ENEA A. LEVI յէ միւրաճաաթ իտիպ, վէ Թաշրալարտա տախի, ատէնթօլարը նա միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր։

Եիւզէ կիւզէլիք վիրմէք իչին, իլմի սըհհէթէ մուվաֆֆըգ սուրէթտէ պիր ին Պու Թէրթիպ բատան չօգ զէլիք վէ կիւլիզ Թէրթիպի. լէհհէճէէ բութ-զիեատէ կիւ-Թազէլիք

ԳՐԷՄ ՏԷ ՐՕԶ ՏԸ ԼԱ ՎԻՐԺԻՆԻ

Եիւզտէ պուլունան գըզամըգ լէքէլէրինէ, վէ սոլկունլուղու, վէ գըզարթըրը վէ էմսալինի տէֆ վէ մահվ իտէրլէր։

վիրմէքտէ տիր։

Թօալէթէ տայիր օլան պու կիւզէլ Թէրթիպ իլէ, պիւյիւք զաթլարընը իչթիեազը չէտիտ իլէ պէքլէմէքտէ օլտուգարը լէթաֆէթ, կէրէք լէհհէճէէ վէ կէրէք ումումզարա, գօլարա վէ էլլէքէ, բէք ալէա վիրիլէպիլիր։

ԳՐԷՄ ՏԷ ՐՕԶ ՏԸ ԼԱ ՎԻՐԺԻՆԻ

Եալընրզ Պրէթուարթ վէ գումֆապրիգասընտա Թէրթիպ օլունուպ, վէ Թիւրքիատա տէբօղիթօսու իսէ, եալընրզ միւսիւ Զէրվաթի վէ Ֆազէանընն Գալաթատա Ատա խանընտա վագը մաղազասը տըր։

Պաշ պրիզէ 400000 ֆրանք եանի 500000 ֆրանք տէրէ։

ANNONCE DE FORTUNE ԻԼԱՆԸ, ԻԳՊԱԼ

Իսբրուլու Հէ-էլա-Ֆ. ԲԷՆԲՐՈՒՆԸ ԷՖԷՆԷՐԻՆ. տէ տէրլիր։

9 ՄԻԼԻՈՆ 100,000 ՄԱՐԳ ԻԳՊԱԼԻՆԻ ԳԱԶԱՆՄԱԳԸ. ՂԸ ՍԱՐԶՈՒ ԻՏԷՆ ԶԱԹԼԱՐԱ ՊԻՐ ՏԱՎԷԹ

ՊՈՒ ԻԳՊԱԼ ԲԻԵԱՆԳՕՍՈՒ, ՀԱՄՊՈՒՐԿ ՇԷՀԻՐԻՆՏԷ ԶԷՔԻԼԷՃԷԲ Ա. ԼՈՒՊ, ՎԷ ՇԷՀԻՐԻ ՄԷԶՔԻԻՐ ՀԻՆՔԻՄԷԹԻ ԹԱՐԱՖԸՆՏԱՆ ԹԱՀԹԸ ԷՄՆԻՑԷԹԷ ԱԼԸՆՄԸՇ ՏԸՐ։

Իշտու ֆէյրուէլ բէլենէժանան գէնինդա. Դէնիզէ դէնդուէլէ պրոլանան 100,000 ըՔարէսոան, շու ՄԻՒՐԷՏԷԼԷՐ ֆուլանան ճուլուր։

Պաշ իքրամ օլապիլէճէք տիր 400,000 մարգ(*)

	պախշիշ	250,000	մարգ
1	իքրամ	150,000	»
1	»	100,000	»
1	»	60,000	»
1	»	50,000	»
2	»	40,000	»
3	»	30,000	»
1	»	25,000	»
4	»	20,000	»
7	»	15,000	»
1	»	12,000	»
23	»	10,000	»
3	»	8,000	»
3	»	6,000	»
55	»	5,000	»
5	»	4,000	»
109	»	3,000	»
212	»	2,000	»
10	»	1,500	»
2	»	1,200	»
533	»	1,000	»
1074	»	500	»
100	»	300	»
49	»	250	»
60	»	200	»
100	»	150	»
29,115	»	138	»
Գազանաճագ պիլէթ. լէրին էէ.քիւնի		50,800	

Պունլար, հէր հալտէ, պիր գաղ ապարգընտա, 7 Թագսիթտէ գազանաճալար տըր։

ՊԻՐԻՆՃԻ ԹԻՐԱԺ (չէքիչ), ԲԻՍՄԻ ՍՈՒՐԷԹՏԷ օլտուղու հալտէ Թայնին գըլընմըշ օլուպ, վէ «ԱԼ» վէ Թէքմիլ լոթարիասընընն գըյմէթի տիր եալընրզ 7 ֆ. 50 սն. «ԱԼ» վէ նըսֆընընն գըյմէթի տիր եալընրզ 3 ֆ. 75 սն. պիր բուպլն գըյմէթի տիր եալընրզ 1 ֆ. 88 սն.

Իշպու հէ-էլա-Ֆէր Ֆարանսընտան Ֆանրը էՖԷՆԷՐԻՆ ալընմըշ օլան «ԱԼ» պէնէրէրին, էն ուզագ մահէլէրէ տախի կէօնտէրիրիմ. էլվէրիր քի լազմ կէլէն մէպլաղ, եա նագտէն վէ եախոտ Լոնտրա, Բարիս, վէ Էվրոպա մէմլէքէթլէրինտէ պուլունան պիր պանքէր իւզէրինէ օլարագ, պիր բոլիչա չէքիլմիշ օլսուն։ Քիմ քի պու պիլէթլէրտէն ալըր իսէ, մէճճանէն օլարագ, «ԱԼ» լոթարիանընն պէեաննամէսի տախի, վէ իւզէրինտէ Հիւքիմէթ միհրիպ պուլունտուղու Թագտիրտէ, քէնտիսինէ կէօնտէրիլէճէք օլտուգտան պագա, լոթարիա հէման չէքիլտիկի կիպի, քէնտիլէրին իսթէմէքիլիկինէ իհթիեաճ պըրագըլմաեարագ, գազանան նիմէրօլարընն, բէսմի լէՔՐՈՒ տախի կէօնտէրիլէճէք տիր։

Գազանընան մէպլաղլարը, պիզզաթ քէնտիմ, տօղրուտան տօղրու, վէ չարուգ սուրէթտէ, վէ արզու օլունտուղու մէրթէպէտէ էսրար սազլաեարագ, լազմ կէլէն զաթա կէօնտէրէճէկիմ։

Քիմ քի մէզքիւր լոթարիատան ալմագ արզու իտէր իսէ, հոկտ. 19 տան 31 ինէ գատար, մանտա-բօսթա իլէ, չինքի չէքիլմէ կիւնէրի եազլամագտա տըր, քէնտալի էմնիյէթթ իւզրէ, Համպուրկ սէրսէթթ չէհրինտէ օլան Սամուէլ Հէքշէրէ պիլտիրմէքլիկէ միսարաթ իյլէմէսինի ըէճա իտէրիմ։

SAMUEL HECKSCHER SENR.
Banquier et comptoir de change, à HAMBOURG. (Ville libre.)

(*) *Պու 400,000 մարգ իլէ, 250,000 մարգ հազգընտա, պիր ազ իյզահաթ վիրմէքլիկի, էհէմմիյէթտէն ատտ իտէրիզ, չէօյլէ քի, իլք գազանան նիմէրօ, էկէր 159,000 մարգ օլուր իսէ, 250,000 մարգ տա պախշիշ վիրիլէճէք, վէ ճէման 400,000 մարգ օլմուչ օլաճագ տըր. վէ պու պախշիշ, հէր գազանան նիմէրօ իչին օլմաեըպ, անճագ իլք գազանան նիմէրօ իչին օլաճագտըր. վէ տիմէք տիր քի, էկէր իլք գազանան նիմէրօ 100,000 մարգ օլուր իսէ, 250,000 մարգ տա պախշիշ ալաճագ տըր, օլաճագ տըր ճէման գազանտըղը 350,000 մարգ. վէ եախոտ, էկէր իլք գազանան նիմէրօ, էն սօն նիմէրօ, եանի 138 մարգ օլուր իսէ, 250,000 մարգ տա պախշիշ գազանաճաղընտան, ճէման 250,138 մարգըղգ պիր իգպալէ նայիլ օլմուչ օլաճագ տըր. իլք գազանան նիմէրօտան պաշգա հիչ պիր նիմէրօեա պախշիշ վիրիլմէեէճէկինտէն, եալընրզ իշար օլունան մէպլաղլարը գազանմըշ օլաճագլար տըր։ Մանգ.*